

Kortrijk 2029, where anything goes, and everyone grows...

- een ongevraagd advies van het Kortrijks KunstenOverleg over de toekomst van DURF2030 -

Inleiding

Met 'Just Durf' kandideerde **Kortrijk en de regio** voor de titel van Culturele Hoofdstad van Europa in 2030. Just Durf is niet enkel de titel van het bidbook, maar ook een oproep naar onze inwoners, bezoekers, cultuurmakers, ondernemers, verenigingen en creatievelingen om de uitdagingen van onze tijd aan te pakken. Niet alleen, maar samen, met cultuur als collectieve zuurstof. En geruggensteund door wetenschappelijk onderzoek dat aantoonde dat **cultuur een krachtige versterker** is voor individueel én collectief mentaal welzijn – toch hét centrale thema van onze kandidatuur.

Het niet binnenhalen van de titel is een teleurstelling, zeer zeker. Maar het kan geen einde zijn. De cijfers rond mentaal welzijn in onze regio blijven alarmerend. Het Kortrijks KunstenOverleg (KKO) pleit er dan ook voor om – met het bidbook als handleiding – de voorbije 5 jaar te vertalen in evenveel concrete groepipaden voor onszelf als mens, als gemeenschap, als stad en als regio. *Full force.*

Kortrijk voorzag voor het traject Culturele Hoofdstad 10 miljoen euro. **KKO vraagt de Stad om minstens 30% ervan aan te houden om van woorden naar daden te gaan.** Met 3 miljoen euro eigen middelen wordt Kortrijk de eerste stad die bij vroegtijdige eliminatie toch de verantwoordelijkheid neemt t.o.v. een thema dat regio-breed ervaren wordt als maatschappelijke urgentie. Tegelijk versterken deze middelen de jeugd- en culturele organisaties die in deze legislatuur op Vlaams niveau een nieuw dossier indienen voor structurele erkenning.

Met dat budget nodigen we iedereen in Kortrijk en ruime regio uit om de volgende 5 jaar concreet mee te werken aan volgende **5 doelstellingen**:

1. We ontwikkelen DURF2030 verder als een Creative Solution Factory voor stad en regio en een trekker van sterke en brede samenwerkingen.

DURF2030 startte in 2020 als voortraject van de kandidatuur CH2030, met als doel culturele experimenten op te zetten rond maatschappelijke uitdagingen. Het project ontwikkelde zich tot een 'Creative Solution Factory' waar inwoners, cultuurwerkers, organisaties, scholen en bedrijven concreet samenwerkten in **78 (!) cross-sectorale projecten**. Het enthousiasme daarrond blijft bij alle partners onverminderd overeind.

DURF2030 creëerde als platform een nieuwe ruimte in het culturele veld waar experimenten en projecten van onderuit kunnen groeien (*kansenbieder*) en verbindt deze met bestaande organisaties (*matchmaker*). **KKO ervaart deze ruimte als een essentiële voorwaarde om tot een meerstemmig en divers (cultureel) landschap te komen door jonge initiatieven te omarmen en versterken (ondersteuner) of zelf de lead te nemen indien nodig (actor).**

Het **DURF Fonds** blijkt overigens een belangrijke hefboom en zorgt voor een verfrissende dynamiek in het culturele ecosysteem van stad en regio: vanuit een financiële(re) onafhankelijkheid worden artistieke projecten gesteund die **buiten de reguliere stedelijke ondersteuning** vallen én – vooral:

DURF2030 slaagde er als hefboom in om **niet minder dan € 580.000 (!) middelen uit externe fondsen en subsidielijnen** te genereren.

De uitdaging voor DURF2030 ligt in de ontwikkeling en uitrol van een **cross-sectoraal beleid** dat leidt tot de verduurzaming van de opgestarte initiatieven die zelf willen groeien. Het resultaat: een constante evolutie in het (culturele) ecosysteem van stad en regio en daarmee een sterk en verbindend cultuuraanbod op hoog niveau.

2. We maken van mentaal welzijn een speerpunt in het cultuurbeleid en maken stad en regio tot een 'laboratorium om het tandwiel *binnen in ons* te herstellen'.

'We bevinden ons in een welzijns crisis, een mentale crisis. Aan onze buitenkant gaat alles goed, maar binnen in ons durft het al eens te haperen.' (uit: De Invitatie)

Het bidboek legt de focus op één van de meest prangende uitdagingen van onze samenleving: mentaal welzijn. Onze kandidatuur formuleert een kader om op zoek te gaan naar nieuwe antwoorden. Het vertrekpunt is **de vaststelling dat onze huidige aanpak – hard werken en 'olsan deuredoen' – ons niet helpt als de crisis binnen in ons zit.**

De focus op hoe we ons voelen genereerde een brede **dynamiek die de cultuursector overstijgt** en resulteerde in een groot enthousiasme bij partners in uiteenlopende sectoren als zorg, welzijn, jongeren, onderwijs, economie... Projecten als *Ge Durft!* toonden alvast de weg. De expertise en opgestarte netwerken mogen niet verloren gaan.

Het KKO engageert zich om het **thema hoog op de agenda te houden** en is graag bereid - met ondersteuning van DURF2030 en Stad Kortrijk - deze **thematiek ook in de eigen structurele dossiers mee in te schrijven.**

3. We zetten samen een gedeeld tijds kader en een nieuw ambitieus doel uit dat resulteert in een cultureel en artistiek hoogtepunt dat onze stad en regio op de (Europese) kaart zet.

2030 was niet enkel een jaartal. Het was ook een ambitieus en motiverend doel binnen een gezamenlijk tijds kader. Het creëerde tijd en ruimte om plannen te smeden, ideeën te laten rijpen en samen naar een concreet resultaat toe te werken.

Het wegvallen van de ambitie en mogelijkheid om Culturele Hoofdstad van Europa te worden, betekent echter **niét** dat ook het doel en tijds kader wegvallen. **KKO pleit ervoor om de kans te grijpen en een nieuw gemeenschappelijk tijds baken mét ambitie uit te zetten.**

De mogelijkheden zijn er: een **cultureel feestjaar in 2029** (*Kortrijk loopt toch vaak voorop?*), een écht stadsbrede Triënnale van cultureel en creatief Kortrijk (zie Lille 3000, Arcadia Leeuwarden), een jaarlange resem van kleine vonken of een week kletterend vuurwerk, ...

In elk geval: de tijdslijn moet toelaten in te zetten op **trage artistieke trajecten** – die bieden namelijk de hoogste garantie op de nodige **impact** op vlak van mentaal welzijn. Maar **feesten zullen we!**

4. We geloven in de Europese dimensie en grijpen kansen en mogelijkheden voor Europese samenwerkingen, zetten Kortrijk en regio op de Europese kaart en hernieuwen de samenwerking in de Eurometropolis.

Het traject Culturele Hoofdstad van Europa toonde het potentieel van Europese contacten en netwerken. Het was een stimulans om groter en ambitieuzer te denken, om nieuwe contacten te leggen, over de grenzen heen, om nieuwe visies en ideeën te ontwikkelen, ...

De netwerken zijn er. Kortrijk is UNESCO Creative City, lid van Eurocities en neemt deel aan internationale conferenties. Ook een aantal cultuurspelers heeft jarenlange ervaring en is partner in uiteenlopende Europese projecten en netwerken. **De contacten binnen de Eurometropool zijn geactiveerd.** Laat ons deze dynamiek vooral niet loslaten, maar **intensifiëren**.

KKO pleit ervoor dat **DURF2030 blijft deelnemen aan interessante conferenties, subsidiekansen detecteert, calls deelt met de KKO-leden en hen ondersteunt in het opmaken van Europese subsidiedossiers.** De sleutel ligt in gezamenlijk expertise-opbouw, over de organisaties en stadsdiensten heen. Het DURF2030-budget kan deels ook ingezet worden als cofinanciering van Europese projecten die passen binnen de vorige 3 doelstellingen.

5. DURF is een mindset en een methode. Business as usual is geen optie. We gebruiken het bidbook als een kompas voor de komende jaren en realiseren jaarlijks minstens één artistiek project, samen met de partners.

Durf was de rode draad doorheen het traject richting 2030. Het is de naam van het experimenteerplatform DURF2030, maar het is ook de **basis voor een gemeenschappelijk artistieke visie**: de mindset om dingen anders aan te pakken, uit onze comfortzones te treden, te durven proberen én mislukken én om het te hebben over wat we belangrijk vinden: hoe we ons voelen. Het bidbook Just Durf legde de basis voor een sterk artistiek en breed gedragen programma. De artistieke plannen kregen vorm in vele hoofden van de brede culturele sector in stad en regio. **We bouwen als sector verder op deze plannen, soms met een beperktere ambitie, soms met luide toeters en bellen.**

Het KKO engageert zich om, met steun van DURF2030 én van Stad Kortrijk, concrete projecten uit het bidbook alsnog te realiseren. Het nu al voorzien van de nodige middelen in de schoot van de Stad helpt de jeugd- en cultuurorganisaties overigens om hun nieuwe beleidsplannen budgettair en artistiek-inhoudelijk te onderbouwen.

Het voltallige Kortrijks Kunstenoverleg schaart zich volmondig achter deze vijf doelstellingen en hoopt dat het stadsbestuur met de nodige daadkracht mee tekent voor een meerjarig plan om, met cultuur als collectieve zuurstof, van stad en regio een plek te maken 'where anything goes and anyone grows'.

Kortrijk, 28.02.2025

Kristof Jonckheere (BUDA), Nele Roels (Antigone), Tom Vangheluwe (Wilde Westen) - KKO-kern, Ruben Benoit (Bolwerk), Pieter Deknudt (Reveil) – co-auteurs
mede in naam van

Abby, Antigone, Avansa MZW, Be Part, Bib Kortrijk, Schouwburg Kortrijk, de Figuranten, de Stroate, Designregio Kortrijk, DURF2030, Het Bataljong, Kunst in de Publieke Ruimte, kunstencentrum BUDA, LZSB, Muziekcentrum, NEXT Festival, Passerelle, PERPLX, Quindo, Radical Hearts, Respiro Dell'Arte, Reveil, School of Arts/Howest, Stedelijk Conservatorium, Stedelijke Academie, Texture Museum, Unie der Zorgelozen, Wilde Westen, Wit.H.